

תכנון שילדי של יחידת הוראה במשחקי הכדור ע"פ דרך "השלם"

מגיש: ד"ר איציק רם לתלמידי שנה ג'

הקדמה: לקראת ההצמדה אנו ניישם לא רק הוראה הפועל בדרך השלם, אלא גם את ניסוח היעד שלקראת ההוראה. לניסוח זה חשיבות ראשונה במעלה, שהרי הוא מכווין את פיתוחם המדורג של התכנים בתוך היחידה.

ניסוח המטרה: לאחר שבחרתם את אחד מענפי משחקי הכדור ליחידת ההוראה שלכם, עליכם לנסח עבור הנושא הנבחר מטרה ברורה למשל, "התלמידים יצליחו לנהל בצורה יעילה משחק כדורעף של 3X3" או בכדורסל: "התלמידים יצליחו לשחק בצורה יעילה משחק כדורסל 5X5".

ניסוח היעד: לאחר מכן נסחו בבקשה יעד מוגדר ליחידת ההוראה שבחרתם. על היעד להיות מנוסח במונחים טקטיים ולא טכניים למשל, "התלמידים יבינו את עמדת השחקנים בעת קבלת מכת פתיחה ויהיו מסוגלים לקלוט מכת פתיחה בעמידה נכונה במגרש ולעבור להתקפה בשלוש נגיעות: תחתית, עילית והנחתה או מכת העברה" ובכדורסל: "התלמידים יבינו כיצד לרוץ נכון בהתקפה מתפרצת ויהיו מסוגלים לקבל החלטות נכונות בהתאם ליתרון המספרי שנוצר במרחב (1:2 / 2:3) על שחקני ההגנה ולנוע במהירות לעבר הסל על מנת לבחור בסיומת המתאימה ביותר ביחס להגנה (צעד וחצי או קליעה / קליעת ניתור) כדי לקלוע לסל".

מושגי היסוד של מבנה הדעת: לאחר מכן אתם מתבקשים לרשום מספר מושגי יסוד מן תחום הנלמד (לפחות שלושה), שיש להם משמעות בהקשרי הנושא הנלמד ושחשוב, לפיכך, שתלמידים יתוודעו אליהם ויכירו במהלך תהליכי ההוראה-למידה של יחידת ההוראה. למשל, "תצורת W בקבלה", או "דיבור בהגנה", או "חיפוי הדדי בהגנה" וכדומה ובכדורסל: "כדרור – התקפי, חצי הגנתי (בהתאם למיקום המגן), מסירה - צידית, עלית, חזה ודרך הרצפה (בהתאם למיקום המגן), פתיחת קווי מסירה (זוויות מסירה) - "יצירת אוויר" בין השחקן המקבל לשחקן עם הכדור, שיפור זווית המסירה בין המוסר לשחקן המקבל, צעד וחצי – הסיומת הבטוחה ביותר (תלוי במצב ההגנה), קליעה – קליעה ערוכה / קליעת ניתור (בהתאם למצב שנוצר בהגנה), יתרון מספרי- 1:2, 2:3, 3:4, 4:5, ניצול יתרון מספרי יעיל שיוביל לסל מהיר ובטוח. (במטרה להפוך יתרון מספרי ליתרון גדול יותר לדוגמא: 3:4 להפוך ל- 4:2), שיפור קבלת החלטות – קבלת החלטות נכונה ומהירה לפי המצבים המשתנים של שחקני ההגנה במרחב.

השאלות המנחות: את הניסוחים הללו אתם מתבקשים להעביר לסדרה של שאלות מנחות, שבהן תשתמשו במהלכי ההוראה-למידה של היחידה (בכדורעף יש כאן רק דוגמת שאלות ובכדורסל גם תשובות מצופות). למשל, "למה חשוב להתארגן בתצורת W בעת קבלת מכת פתיחה?" או "מה חשיבות הדיבור בהגנה במשחק הכדורעף?"

ובכדורסל:

א. באיזה מצב תשתמש בהתקפה מתפרצת במשחק הכדורסל?

תשובה: כאשר אנו נמצאים במצב של יתרון מספרי לאחר לקיחת כדור חוזר בהגנה או לאחר חטיפת כדור מהיריב.

ב. כיצד תרוץ בהתקפה מתפרצת?

תשובה: דרך הקווים, כאשר אני רץ לפני מסמן עם היד המתאימה (ריצה בצד ימין: סימון ביד ימין והפוך) וראשי מופנה בחצי מבט לאחור על מנת לראות את הכדור.

ג. כיצד תנהג במהלך התקפה מתפרצת, כאשר אתה וחברך ביתרון מספרי 2:1 והמגן עומד באמצע "הטרפז" על מנת לטשטש את היתרון ולמנוע סל?

תשובה: מנסה ליצור מגע עם המגן תוך כדי כדרור לכיוון הסל על מנת למשוך אותו ולמסור לחבר שיבצע סיומת של צעד וחצי, או שאני אסיים בצעד וחצי אם המגן לא הגיב. אפשרות נוספת, אם המגן "שקע" בהגנה- לקלוע מקרוב לסל.

ד. בסיומה של התקפה מתפרצת שני שחקני הגנה הגיעו לאזור "הצבע" וצופו את ההגנה. מהי הסיומת הנכונה ביותר במצב הנתון כאשר אתה נמצא מולם עם כדור?

תשובה: קליעה

ה. כיצד תנהג בהתקפה 3:2 כאשר המגנים רחוקים אחד מהשני? (שאלה המופנית הן לשחקן עם כדור והן לשחקן שללא כדור).

תשובה שחקן עם כדור: אצור מגע עם אחד המגנים תוך כדי כדרור על מנת "להעסיק אותו" (למשוך אותו) וכך נגיע למצב של יתרון מספרי 3:1 שיקשה מאוד מההגנה למנוע סל במצב נתון זה. תשובה שחקן ללא כדור: אני אנוע ללא כדור על מנת לפתוח קווי מסירה לשחקן עם הכדור כאשר אני יוצר יתרון בתנועה שלי לעבר הסל (לדוגמה: תנועה מאחורי קו ההגנה לרוחב קו הבסיס).

ו. במהלך התקפה מתפרצת עומד מגן בינך לבין השחקן שרץ עם הכדור. כיצד עליך לפעול על מנת לקבל את הכדור?

תשובה: לפתוח זווית מסירה (ליצור "אוויר" ביני לבין הכדור) באמצעות שינוי מהירות או שינוי כיוון.

ניסוח המחוונים: בשלב האחרון, אתם מתבקשים לנסח מחוון אחד בן שלוש דרגות, שיהיה מכוון להערכת שלוש רמות של ביצוע ושל ידע בנושא הנלמד: חלש, בינוני וטוב. למשל, חלש - התלמיד כלל אינו מבין את תצורת ה-W ואינו מסייע לקבוצתו לקלוט כדור ממכת הפתיחה. בינוני - התלמיד מבין את תצורת ה-W, אבל אינו מצליח לכוון כהלכה כדור פתיחה כדי לייצר התקפה. טוב - התלמיד מבין היטב את תצורת עמידת הקבוצה במגרש בעת קבלה תחתית ויודע לקבל מכת פתיחה וליעדה בצורה מדויקת למגיש כדי ליצור התקפה. ובכדורסל: חלש - התלמיד כלל אינו מבין כיצד לרוץ בהתקפה מתפרצת ואינו מסייע לקבוצתו במהלך היתרון מספרי במרחב. בינוני - התלמיד מבין כיצד לרוץ בהתקפה מתפרצת, אך אינו מבין כיצד לפתוח קווי מסירה ולנצל את היתרון המספרי שנוצר במרחב על מנת לנוע במהירות לעבר הסל ולקלוע סל. טוב - התלמיד מבין היטב כיצד לרוץ בהתקפה מתפרצת ויודע לתמוך בחבריו על ידי פתיחת קווי מסירה וכן הוא יודע לקבל החלטות בהתאם ליתרון המספרי שנוצר במרחב על מנת לנוע במהירות אל המטרה כדי לקלוע סל.

טבלת ההערכה :

שם התלמיד	חלש	בינוני	טוב
אבי		+	
איתי			+
ירון			+
אייל	+		